

Gudstjeneste i Skævinge Kirke

den 28. december 2014

Kirke dag: Julesøndag/A

Tekst: Luk 2,25-40

Salmer:

SK: 108 * 102 * 67 * 133 * 132,3 * 130

Der var en, der efter et arrangement for nogen tid siden spurgte mig, hvor alle de yngre var henne i vores kirke. Der, hvor hendes børn bor, samles yngre, hvilket vil sige mennesker mellem 30-60 i stort tal i bibelkredse og til debataftner en gang om ugen. ”Her mangler jo alle dem, på din egen alder!” sagde hun til mig.

Jeg må indrømme, at jeg blev som kastet rundt i en centrifuge. Først blev jeg lidt misundelig på de store flokke af yngre mennesker, der samles. Dernæst gjorde det rigtig ondt på mig for min aldersgruppes skyld, for det er jo rigtigt, det er ikke dem, der kirkeligt set er den store drivkraft i vore sogne. Dernæst kom jeg til at tænke på, om ikke der er noget galt, når præsten ikke kan tale til sine egne? Og der det er galt, er ikke hos de andre. Dernæst blev jeg rigtig glad, fordi jeg kom til at tænke på vores spaghettigudstjenester, hvor der netop kommer mange, som også er på min alder, og en hel del, som er yngre. Og hele denne tumletur i den følelsesmæssige centrifuge, som pågældende ikke skal klandres for, men tværtimod have tak for at være skyld i, for det er vedkommendes ret og pligt at holde kirken fat på dens opgave at være kirke og komme i kontakt med mennesker. Men hele denne følelsesmæssige tumletur i centrifugen lagde jeg lidt sådan lige så stille til hvile med det i tankerne, at sådan er sognene i folkekirken jo så forskellige.

Men teksterne til i dag, fik det hele til at snurre rundt igen. For jeg synes, at hele fortællingen om Simeon og Anne, der ser Jesus, rummede hele essensen igen.

Som jeg læser dagens evangelium med hele julen i bagagen, så bliver dagen i dag nærmest en opsamling. En opsamling, eller om man vil en slags evaluering, som dog ikke kun har det formål at afgøre, om det var en god jul eller ej. Der er også det i det, at det er med til at bestemme, hvad der sker i morgen. Med andre ord, så samler vi op på, hvad der er sket, hvad vi har set; vi spørger os selv, hvad det betyder og hvad vi så skal bruge det til eller gøre med det.

Der vil selvfølgelig være mennesker, der pakker det hele ned med julepynten og sætter det på loftet til næste jul. Det vil jo i så fald svare til at tage alle julegaverne og gemme dem væk. Så har man da ikke meget glæde af dem. Der var en, der ringede til mig her i julen og fortalte, hvad han havde fået i julegave. Han var jublende, for det var lige gaver, han havde brug for, og nu skulle han have lavet og nu skulle der ske det og det. Han havde fået nogle gaver, som med det samme satte ham i gang med at lave planer. Gaverne blev til drømme og liv for ham, og det på en sådan måde, at han kan se, at når han får det udført og anvendt sine gaver, så bliver hans liv bedre. Det er helt oprigtigt mit håb for alle de mennesker, der i denne jul har hørt evangeliet om Jesus, at de må se, at det er en gave, der kan gøre livet bedre. Men kan man ikke se det, så ryger gaven på loftet. Og kan man godt se det, men pakker alligevel gaven på loftet, hvad glæde har man så af den?

Der er selvfølgelig også den mulighed, at man slet ikke kan se, at gaven skulle have nogen værdi eller skulle kunne fremme livsglæden og livsværdien? Er det så en forkert gave, der er

givet? Hvem har skylden, for at gaven ikke kan anvendes? Giveren eller modtageren?

En af de ting, der fik mine tanker fra den omtalte samtale til at dukke op igen var de to mennesker, vi udover Jesus møder i dagens evangelium: Simeon og Anna. Jeg synes, det er en pragtfuld fortælling. Men det er jo også gamle mennesker. Men måske skal man være gammel, før man kan se som de. Vi ved jo, at alderen gør noget ved os, også noget godt.

Da jeg blev far, udvekslede jeg også erfaringer og oplevelser om dette med jævnaldrende. Nu udveksler jeg erfaringer og oplevelser – også med jævnaldrende, men nu er det som farfar og som far til voksne mennesker. Og det er andre erfaringer og oplevelser, der gøres og lægges betydning i. Jeg ser ting i mig selv i samspillet med barnebarn og voksne børn, som jeg ikke så i mig selv som far og som voksen søn af mine forældre. Så vi kender godt til, at alderen gør noget, også noget godt. Det er ikke alt, der kommer med alderen, der gør ondt eller gør os affældige. Så måske er det helt naturligt, at de ting, der siges om og til Jesus, de ville ikke have været set af en ung.

Samtidig viser hele situationen også noget andet væsentligt om de ældre. De har ventet – ventet i mange år – men ventet i trofasthed og håb – forventningshåb. De har haft tålmodighed. Hvilket i alt for ringe grad kendetegner unge. Og der er slet ikke tålmodighed med kirken. Der skal ske noget. Der skal ske noget, når Gud virker, og hvis ikke, så må der være noget i vejen med kirken det pågældende sted. Det er der måske også; men det behøver ikke være årsagen. Mon Simeon og Anna har gået og sagt: Hvad mon der er i vejen med templet, med Jerusalem, med vore præster, med mig – siden Gud ikke virker?

Det kan være svært at skelne mellem, hvornår vi er gået i stå og hvornår vi venter tålmodigt. Det kan være svært at se, hvornår livet i kirken bare er, sådan lidt opgivende, og hvornår det er levende og engagerende i sin venten. Og måske skyldes hele denne problematik, at vi stiller nogle helt forkerte forventninger til kirken og til Guds brug af kirken. Måske stiller vi helt forkerte forventninger til Guds virke i vort sogn? Måske stiller vi helt forkerte forventninger til de mennesker, der har forventninger til kirkens og Guds virke, for de går nemlig ofte der hen, hvor der i forvejen er mennesker, der virker. Vi må ikke bare lade stå til – men skal vi ikke også vente – vente på Gud? Kan vi fremskynde, hvad Gud har sin tid til? Simoen og Anna har da garanteret mange gange tænkt og håbet eller opgivet; men det skete først, da tiden havde nået Guds fylde.

At det netop er hele julegaven, hele julebudskabet, der i dag ligger foran os og venter på, hvad vi gør med den, kommer også til udtryk i Simeons ord til Maria om, at hendes barn er bestemt til fald og oprejsning og modsigelse. Dermed fremhæver Simeon hele frelseshistorien og dermed også hele den forestående Jesus-historie, som vi nu skal gennemleve i tiden frem til og med påske. Maria kunne nok ikke i sin vildeste fantasi forestille sig, at når hun en dag skulle se op til sin søn, så var det fordi han hang på et kors. Og da kunne hun nok heller ikke forestille sig, at han på trediedagen ville oprejses fra de døde og siden opløftes til Himlens herlighed ved Faderens højre hånd. Men modsat Maria, dér i Jerusalem kort efter fødslen, så kender vi jo slutningen på historien. Vi kender netop frelseshistorien i Jesus-historien. Det er sådan det går, for det må det, for det er Guds vilje, og hvad vigtigere er, det er Guds frelse af mennesker, hvilket jo er begrundelsen og udgangspunktet for hele julehistorien, og derfor at barnet hedder Jesus: Han er Frelseren.

Men for mig at se, peger Simeon også længere frem end blot til Jesus-historiens forløb i Israel, hvor Jesus jo netop også vakte modsigelse. Faktisk er dette tema jo netop emnet 2. juledag. Jesus vækker modsigelse.

Jesus vækker modsigelse langt ud over sin egen nutid. Det hænder, at jeg bliver spurgt om, hvad man skal svare, når nu andre kritiserer, går en på klingen eller spørger udfordrende. Hvordan skal vi forsvare Jesus-historien? Det fører ganske enkelt for vidt, at besvare dette fyldestgørende i denne situation. Men to ting skal alligevel nævnes til eftertanke – og måske til drøftelse ved en anden lejlighed: På den ene side tror jeg ikke vi så meget skal forsvare vor tro, som vi skal svare for vor tro. Nogle vil måske sige, at det er et spørgsmål om ord. Men det er det ikke, og det bliver måske tydeligere i problematikkenes anden side, for på den anden side, er jeg nok langt hen ad vejen af den opfattelse, at Gud må forsvare sig selv. Jeg kan ikke forsvare Gud, hvilket også vil være et ynkeligt forsvar. Som sagt, dette er vigtigt, men det er også omfattende, og må stå med det, der her er sagt om det.

Men modsigelsen opstår. Den opstår helt ind i de snævrere kredse. Familier oplever sågar at blive splittet på spørgsmålet om, hvad betydning Jesus-gaven skal have for os. Mennesker bliver latterliggjort for deres tro. Mennesker bliver forfulgt for deres tro. Netop i disse år oplever vi en stigning i forfølgelse af kristne, særligt i muslimske lande. Sognepræst Poul Joakim Stender påpegede for nyligt i KD, at i Nazaret og Betlehem forsvinder de kristne lige så stille, for der er ikke sikkert at være, grundet et markant muslimsk flertal. Og han påberåber i samme omgang, hvad vi også talte om forleden derhjemme, at hvis den muslimske verden forventer, at vi tager behørigt hensyn til dem og deres tro og trosliv – og kirken går jo på mange måder dem imøde med religionsmøde og dialog osv.

Men vi bør så også højt sige, at så forventer vi også, at det er både lovligt og muligt at være et kristent mindretal i muslimske lande og sammenhænge. Muslimer skal acceptere og respektere kristne som mennesker med alt, hvad det indebære, og give mulighed for kristen trosliv. Det var en parentes og den yderste konsekvens af modsigelsen af Jesus, nemlig forfølgelsen af hans disciple. Der bliver for tiden sat mere fokus på dette, og vi skal have øje for disse mennesker; men vi skal også have øje for mennesker, der i et trygt og såkaldt kristent land som vort eget, oplever modsigelsens kritiske røster mod Jesus. For det er ikke et 'hvis', men et 'når'.

Anna, profetinden i templet. Hun er noget for sig selv. Der står om hende, at hun trådte frem i samme stund, priste Gud og talte om barnet til alle, der ventede Jerusalems forløsning. Hun er herligt opløftende og opmuntrende. Hun har fået en gave, set noget, som hun bare ikke kan tie stille med. Anna har fået en gave, der anvendt giver hende livsglæde og livsværdi. Anna pakker ikke noget væk på loftet.

Når jeg sådan stille sidder og ser Anna for mig, så melder der sig nogle spørgsmål, som ikke dukker op af teksten, men i den situation som teksten læses i, dagens situation: Altså en prædikant på 84! Kan hun nå de unge – på 60? Hvor mange har hørt hende og ved hendes ord set, at julegaven måske alligevel ikke skulle på loftet?

Måske er noget af vores – mit – problem, at vi som kirke et stykke hen ad vejen måles/måler og vejer som en virksomhed. Hvad er vores markedsandele? Virker vore metoder? Hvad er vore mål/vores målgruppe? osv. osv. i samme skure. Sådanne tanker lægges også ind over kirken, bla. fordi det også handler om penge. Og vi skal stå til regnskab for forvaltningen af pengene og vi skal have så meget ud af dem som muligt. Men

det handler også om, at vi ofte tror, at Gud virker, når mennesker er i flok. Når mange samles i vore kirker; når mange kommer – og vel at mærke kommer igen – så virker Gud. I dagens evangelium nævnes overhovedet ikke nogen flok. Barnet kommer til templet, ses af to gamle mennesker og den ene fortæller højlydt om dette barn. Dette barn blev hende til frelse og glæde. Værdien af den enkelte må ikke devalueres i forhold til værdien af flokken, for når vi taler om Jesus som menneskers frelser, så taler vi aldrig om flokke. Mennesker skal altid møde Gud enkeltvis, som vi døbes enkeltvis, som vi modtager nadveren enkeltvis, som vi velsignes enkeltvis. For Gud bliver vi ikke væk i flokken. Han ser den enkelte og vil den enkelte.

Dermed kom vi til det, som måske er det, det hele burde have handlet om i dag; men som blev overskygget af noget andet. For først og sidst – så er det vigtigste jo, hvad Gud gør – men lige så vel, som at 'alle gode gaver, de kommer oven ned' ikke betyder, at stegte duer lander på vores tallerken, så kan vi jo heller ikke bare sætte os i kirkedøren og spejle ned ad vejen og tænke, ja, hvis de vil ind, så har jeg jo åbnet. Men først og sidst skal vi være fokuseret på, at julegaven er en gave givet af Gud til os. Julegaven er først og fremmest Guds gave til os. Julegaven med hele dens Jesus-historie og frelseshistorie helt til verdens ende og langt ind i evigheden en herlighed for Guds folk, som Simeon udtrykker det. Julegaven er Guds frelse, som Han har beredt for alle folk... Også for os.

Jesus bæres ind i Guds helligdom på jord og dér er der mennesker, der ser ham som Guds frelse, og det bliver dem til livsglæde, livsværdi, fred og frelse. Må Guds julegave blive det samme for os, at vi af hjertet kan lovprise med englene:

Ære være Gud i det højeste og på jorden!

Fred til mennesker med Guds velbehag!